

Foto Janiek Dam

Televisie

INTERVIEW JOOST ALFERINK, PRODUCTDESIGNER

Camelshoe

De ontwerper van het Senseo-apparaat werkt in Qatar mee aan een realityshow waarin Arabische jongeren producten bedenken en ontwikkelen.

Door Jeroen Pen

De Nederlandse product-designer Joost Alferink (49) tekent binnenkort voor het zesde seizoen bij een Qatarese talentenjacht. Centraal in *Stars of Science* staat de ontwikkeling van jonge Arabische vernieuwers. Alferink, die eind jaren negentig het Senseo-apparaat ontwierp, is vanaf het begin in 2009 bij het programma betrokken.

Wat is *Stars of Science*?

'Het is een realityprogramma. Twaalf Arabische jongeren, tussen de 20 en 30 jaar oud, krijgen de kans om het product dat ze willen maken te realiseren. Eerst zetten we met hen dat idee op papier, dan proberen we er iets tastbaars van te maken. Die transformatie van idee naar product, dat is de kracht van *Stars of Science*.'

Wat is uw rol?

'Ik ben *senior design mentor*. Mijn rol is de kandidaten en de professionals te laten werken aan een product dat ook haalbaar is.'

Waarom een Nederlander en geen Qatarees?

'In het Midden-Oosten onderwijzen ze het vak productdesign niet, het bestaat er eigenlijk niet. Dat leverde aan het begin ook wat problemen op. Het budget was ongelimiteerd. Ze von-

den dat daardoor alles mogelijk was. Maar je kán in drie weken niet even een nieuwe iPhone ontwikkelen. Daar moest ik iedereen van bewust maken. Er was geen context voor productontwerp.'

Waarmee win je *Stars of Science*?

'De winnaar van de laatste editie richtte zich op het signaleren van blessures bij racekamelen. Die beesten zijn zo honderdduizend dollar waard, dus het is heel belangrijk om te controleren of ze fit zijn. Aan dieren zie je vaak niet dat ze last hebben van een spier of pees. Onze winnaar ontwikkelde een soort schoen, met druksensoren onder de voetzolen en bewegingssensoren bij de enkels. Als de kameel zulke schoenen draagt, verzendt hij algoritmes naar een laptop. Aan die algoritmes kun je na een meter of 100 al zien of er sprake is van een blessure. En als dat het geval is, zie je heel specifiek bij welke pees of spiergroep het probleem zit.'

En wat levert het de kandidaten op?

'De jury beslist uiteindelijk wie het beste product heeft gemaakt. De winnaar krijgt 300 duizend dollar, de nummers twee, drie en vier respectievelijk 150 duizend, 100 duizend en 50 duizend dollar. Het prijzengeld

hoef je niet voor een ontwikkeling te gebruiken, je krijgt het gewoon op je bankrekening. Dat voert de druk flink op. Ik heb ooit een voetbalwedstrijd gespeeld met twee gulden inzet. Nou, toen sloegen we elkaar de kop al in. Kun je nagaan.'

Waarom investeert de Qatar Foundation zo gretig?

'In Europa werken wij volgens het pull-mechanisme: er is behoefte aan iets, bijvoorbeeld een koffiezetapparaat, en dan ontwerpen we dat. In Qatar denkt men niet vanuit zo'n concrete behoefte. Daar investeren ze gewoon heel veel tijd, geld en middelen, en zien ze wel waar het schip strandt. Dat is het push-mechanisme. Zelf de markt aanstuwten. De regio is ontzettend in ontwikkeling, wil ontzettend graag.'

In Qatar lijkt men te denken dat alles te koop is. De toewijzing van het WK 2020 had toch ook vooral met geld te maken?

'Ja, maar daar hoeven we niet kinderachtig over te doen. Voor de 17de eeuw was Amsterdam een door muskieten bewoond moeras. Toen haalden we Indonesië leeg. Dat was diefstal, maar nu noemen we Amsterdam werelderfgoed en spreken we over de Gouden Eeuw.

'Voor het geld in Qatar is niet ge-roofd. Wij willen de brandstoffen uit hun bodem en zijn bereid daar roy-aal voor te betalen. Dan is het toch niet kwalijk dat ze dat geld vervolgens uitgeven en investeren in hun regio? Daar ligt de toekomst. Anderen mogen doen alsof dat niet zo is. Ik draag mijn steentje er graag aan bij.'

Foto's ANP, Martijn Beekman, Raymond Rutting / de Volkskrant

politiek handelen. Daar hebben lezers en kijkers behoefte aan.' Verder relateert hij zijn eigen verkiezing: 'Het is gewoon weer een eindejaarslijstje.'

Max van Weezel, politiek commentator voor *Vrij Nederland*, werkt al sinds 1976 op het Binnenhof. Hij ziet in de principekwestie vooral een scheidslijn tussen oude en jonge parlementair journalisten. 'De jongere garde is veel rechtlijniger dan wij', zegt hij. 'De ouderen vullen netjes dat formuliertje in, ik doe dat ook al twintig jaar. Wij hangen meer in Nieuwspoort, drinken er nog een met de fractievoorzitter. De jongere generatie wil meer afstand houden.'

Journalisten mogen de verkiezing afwijzen; politici nemen het evenement bloedserieus, benadrukken Heymans en Van Weezel. Het heeft allemaal, zo zegt die laatste, 'een groot hosanna en kruisigt hem vervolgens-gehalte'.

Van Weezel: 'Toen Jozias van Aartsen in 2003 won, was Zalm furieus. Hij begon te roddelen tegen de pers, zei dat de fractievoorzitter geen politieke hoogvlieger was. Het werkte: journalisten vonden hem op een gegeven moment een ijdeltuit, geen goed politicus.' Het jaar daarop werd Van Aartsen uitgeroepen tot Slechtste politicus.

Politici zijn handelaren in zichtbaarheid, zegt hij. 'Daarom vinden ze die verkiezing zo belangrijk. Je kunt je te pletter lopen, werkbezoek na werkbezoek afleggen, maar dat staat niet in verhouding tot een tv-optreden.'

In hetzelfde troosteloze zaaltje werd Jeanine Hennis-Plasschaert vorig jaar uitgeroepen tot Talent van het jaar. Ze was verhinderd, maar kon wel aan de telefoon komen. Volgens het juryrapport had ze be-wezen een goed Kamerlid te zijn, 'ondanks de fout bij de weigerambtenaren'. Die fout was: tegen trouwambtenaren met gewetensbezwaar zijn, maar onder druk van de VVD-fractie toch tegen de motie stemmen die weigeren zou verbieden.

Het kabinet, met het CDA en afhankelijk van de steun van de SGP in de Eerste Kamer, ging voor.

Dat werpt de vraag op wat een goed politicus maakt, volgens journalisten: iemand die vasthoudt aan de principes of iemand die politieke stabiliteit voor laat gaan - en daar eerlijk over is?

'Hennis-Plasschaert was een interessante kwestie', zegt Van Os. 'Ze kon eigenlijk niet voor de motie stemmen. Toch nam de pers haar dat kwalijk.' Heymans was er daar een van: 'Ze ging op een voor haar belangrijk standpunt door de knieën voor de fractiediscipline. Geloofwaardigheid is het belangrijkste in de politiek. Dat leverde zij in.'

Toch werd ze Talent van het jaar. Wat maakt iemand dan een potentiële winnaar? Zichtbaarheid is een factor, zeggen Van Weezel en Van Os. Wie is in het nieuws, over wie wordt veel gepraat? Maar tegelijkertijd ook weer niet té zichtbaar, toont de casus Henk Bleker. 'En het kijk- en luisterplezier blijkt belangrijk', zegt Van Os. 'Mensen die de wollige taal van een gemeenteraadslid spreken, winnen nooit. Het parlement is theater.'

Er zijn geen normen, zegt Van Weezel. 'Dat maakt de verkiezing willekeurig. Een vraag als: wie is de invloedrijkste politicus is veel makkelijker te beantwoorden.'

Een factor die onbewust meespeelt: hoeveel toegang de journalist afgelopen jaar had tot de politicus. 'Verhagen was naast een slim machts politicus erg benaderbaar voor journalisten', zegt Van Weezel. 'Als iemand een goede bron is geweest, ben je geneigd een pluim terug te geven.'

De machts politicus Verhagen werd in 2010 dan ook tweede. Mark Rutte eindigde op een, net als het jaar daarop. Toen stond de goeiige Roemer op twee. Een groter contrast tussen politici als Verhagen en Roemer is eigenlijk niet denkbaar en toch werden ze allebei bijna politicus van het jaar. 'Ja, journalisten gaan ook alle kanten op', lacht Heymans. 'Ze zijn blijkbaar net zo op drift als de kiezer.'

ADVERTENTIE

VANAF 19 DECEMBER IN DE BIOSCOOP

ONTVANG 2 GRATIS BIOSCOOPKAARTJES

AMAZONIA

EEN FILM VOOR JONG & OUD, OOK IN 3D

'een prachtig en meeslepend verhaal'

PREVIEW

EEN FILM VAN THIERRY RAGOBERT

BIJ EEN GIFT VAN € 20,-

wnf.nl/amazonia

cinéart

6

GEEF OM DE AMAZONE